

▶ EURÓPAI KOHÉZIÓS POLITIKA: AZ EURÓPAI INTEGRÁCIÓ ÉS SPANYOLORSZÁG FEJLŐDÉSÉNEK KULCSFONTOSÁGÚ ELEME

A kohéziós politika 2014 és 2020 között 28 600 millió eurót fektet be Spanyolországba, és segít végrehajtani a közép- és hosszú távú stabil, fenntartható fejlődéshez szükséges strukturális reformokat.

Három évtizeddel ezelőtt, amikor aláírták Spanyolországban az Európai Közösségekhez történő csatlakozásáról szóló okmányt, nem sokan számítottak olyan jelentős gazdasági és társadalmi átalakulásokra, amelyeken az ország az azt követő években keresztülment. A 80-as évek második felében a gazdasági növekedést elsősorban a Közösségen belüli kereskedelem és a strukturális reformok hajtották. Ugyanakkor az ez alatt az időszak alatt végbemenő felvirágzás aligha magyarázható az európai kohéziós politika beruházásai és stabilizáló hatása nélkül. A kohéziós politika továbbá elősegítette a növekedés nagyjából egyenletes eloszlását az autonóm közösségek között, ezzel pedig hozzájárult a Lisszaboni Szerződésben megfogalmazott gazdasági, társadalmi és területi kohézióhoz. A kohéziós politika egyik fő motorjaként Spanyolország az egyik legfontosabb kedvezményezett és hozzájáruló fél volt, és ezt a szerepét továbbra is megtartja.

A kohéziós politika az EU költségvetésének mintegy egyharmadát teszi ki, és az Unió legfontosabb eszköze a tagállamokba és régióikba történő beruházások elősegítésében. 2014 és 2020 között több mint 350 000 millió eurónyi támogatást kap majd a kohéziós politika, a nemzeti társfinanszírozással kiegészítve pedig ez az összeg a fébillió eurót is meghaladja.

1989 és 2020 között Spanyolország 200 000 millió eurónyi támogatást kapott, ezzel abszolút értékben eddig a legnagyobb kedvezményezett ország. Relatív értelemben az ország 1993 és 2003 között kapta a legnagyobb összegű támogatást, amikor a kohéziós politika éves szinten a GDP 1%-át tette ki, Spanyolország pedig a teljes keret 25%-át kapta meg. A harmadik legnagyobb kedvezményezettként Spanyolország jelenleg a támogatások 8%-át kapja, így a kohéziós alap éves szinten a GDP 0,3%-át teszi ki.

A kohéziós alap hatása az állami beruházásokra azonban sokkal jelentősebb. A kohéziós politika nemcsak pénzügyi szempontból támogatja a beruházásokat, hanem stratégiai szinten is, több lehetőséget teremtve az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedésre. Spanyolországban a kohéziós politika szerepe még fontosabb volt a közelmúlt gazdasági válsága alatt, hiszen a 2010-es 9%-ról 2013-ra 27%-ra emelte az állami beruházások arányát.

A munka gyümölcse

A 90-es évek közepétől 2007-ig Spanyolország és autonóm közösségei jelentős mértékben közeledtek az európai átlaghoz. Az ingatlanpiaci buborék kipukkanása és az ebből fakadó válság feltárta a spanyol növekedési modell gyengeségeit, amely megrekedt az alacsony hozzáadott értékű tevékenységeknél és a stagnáló, az európai átlagnál alacsonyabb termelékenységnél. Ennek eredményeképpen a konvergenciafolyamat visszafordult,

EGY FŐRE JUTÓ GDP PPP-BEN (VÁSÁRLÓERŐ-PARITÁS), A K+F KIADÁSAI A GDP %-ÁBAN KIFEJEZVE, FELSŐFOKÚ KÉPESÍTÉSSEL RENDELKEZŐK, MUNKATERMELÉKENYSÉG (FORRÁS: EUROSTAT)

nem csupán az egy főre jutó GDP-t tekintve, hanem egyéb szinteken is (K+F, felsőfokú képesítéssel rendelkezők stb.). A válság elején tapasztalt viszonylag kedvező munkatermelékenység nagyrészt azzal magyarázható, hogy elmozdulás történt a fizikai munka és a kevésbé produktív tevékenységek felől.

A kohéziós politika kulcsfontosságú szerepet játszott a konvergenciában a növekedés éveiben, a válság idején pedig korlátozta a károkat. A fontosabb makroökonómiai hatásszimulációs modellek becslése szerint a spanyol GDP 0,9%-kal lett magasabb a 2000–2006-os programoknak köszönhetően, és 0,5%-kal emelkedett a 2007–2013-ban kapott támogatások eredményeként. 2014 és 2020 között a kohéziós politika előreláthatóan 0,4%-kal fogja növelni a spanyol GDP-t, és a több támogatásban részesülő autonóm közösségekben erőteljesebb hatása lesz majd.

A kohéziós politika időben tud alkalmazkodni a beruházási igények változásaihoz is. A kezdeti nagy infrastrukturális beruházásokról a hangsúly fokozatosan áttevődött a K+F, az innováció, az IKT, a kkv-k versenyképessége és az alacsony szén-dioxid-kibocsátás területeire. Ezek a területek az ERFA és az ESZA több mint 46%-át kapják, míg a foglalkoztatás, az oktatás és a társadalmi befogadás a teljes keret mintegy egyharmadát képviselik.

Társfinanszírozási prioritások 2014–2020-ra

Az elsődleges prioritás a humántőkébe történő befektetés nagyobb munkatermelékenységgel és jobb munkahelyhez jutási lehetőségekkel, az oktatás, a képzés és a társadalmi befogadás fejlesztése, különös tekintettel a fiatalokra és a kiszolgáltatott csoportokra. Az oktatási és képzési rendszert úgy kell átalakítani, hogy megfelelő támogatást nyújtson a fiataloknak – ebben fog segíteni az ifjúsági foglalkoztatási kezdeményezés végrehajtása. A kohéziós politika támogatásával a foglalkoztatottsági arány várhatóan a 2012-es 59%-ról 2020-ig 74%-ra nő, az iskolai lemorzsolódási arány a 2012-ben mért 25%-ról 2020-ig 15%-

ra csökken, így másfél millió embert lehet majd megmenteni a társadalmi kirekesztéstől, illetve a szegénység veszélyétől.

Emellett a termelési rendszer várhatóan a több hozzáadott értékkel rendelkező tevékenységek felé tolódik majd el azáltal, hogy a kohéziós politika elősegíti a kkv-k versenyképességét, ösztönzi a vállalkozást és a start-upok létrehozását, javítja a termelékenységi szintet, valamint növeli a vállalkozások jelenlétét a nemzetközi piacokon. A cégek számára biztosítani kell, hogy garanciák, kockázati tőke, visszafizetendő hitelek stb. formájában igénybe vehessék a pénzügyi forrásokat. Spanyolország úttörő lesz a kkv-kezdeményezés megvalósításában. A kohéziós politika várhatóan a teljes lakosság számára lehetővé fogja tenni a 30 Mbps sebességű internethez történő hozzáférést 2020-ra, és számos exporttal foglalkozó vállalkozás indul majd jelentős fejlődésnek. Közlekedési beruházások is várhatóak szükség esetén, a gazdasági tevékenység megakadásának kezelésére.

A kohéziós politika kedvező üzleti környezet teremt az innováció és az intelligens szakosodás (RIS3) számára, valamint megerősíti a K+F-et. A becslések szerint a kohéziós politika segítségével a 2012-es 45%-ról 2020-ra 60%-ra nő majd a magánszektor részvétele a kutatási és fejlesztési tevékenységekben, valamint hogy a tíznél több főt foglalkoztató cégek 25%-a épít majd be technológiai innovációt tevékenységébe (2012-ben ez 13% volt).

Végül pedig a kohéziós politika ösztönözni fogja a természeti források fenntarthatóbb felhasználását, a megújuló energiákat, valamint a köz- és lakóépületek, kkv-k stb. energiatakarékosabbá tételét is. Támogatja a városi közlekedést és a biodiverzitást, az uniós elvárások teljesítése érdekében pedig célzott környezetvédelmi beruházásokat ösztönöz.

▶ TOVÁBBI INFORMÁCIÓK

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/information/maps/methodological_note_eu_spi.pdf
www.eif.org/what_we_do/guarantees/sme_initiative/index.htm

A KOHÉZIÓS POLITIKA TELJES TÁMOGATÁSÁNAK ELOSZLÁSA SPANYOLORSZÁGBAN TEMATIKUS CÉLOK SZERINT, SZÁZALÉKBAN KIFEJEZVE (2014–2020 ÉS 2007–2013) (FORRÁS: EURÓPAI BIZOTTSÁG, DG REGIO)

